

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. kesäkuuta 2021
(OR. en)

9687/21

AGRI 271
VETER 45
ENV 443

ILMOITUS

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Suojelutavoitteen asettaminen tarhamehiläisille vuoden 2013 mehiläisiä koskevan ohjeasiakirjan (Bee Guidance Document) uudelleentarkastelun yhteydessä
– *Keskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä puheenjohtajavaltion toimittama tausta-asiakirja 28.–29. kesäkuuta 2021 pidettävässä neuvoston istunnossa (maatalous ja kalastus) käytävää keskustelua varten.

Suojelutavoitteen asettaminen tarhamehiläisille vuoden 2013 mehiläisiä koskevan ohjeasiakirjan (Bee Guidance Document) uudelleentarkastelun yhteydessä

Tausta ja nykytilanne

1. Torjunta-aineet voidaan sallia vain, jos kattava riskinarviointi on osoittanut, että niiden käytöllä ei ole haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen eikä kohtuuttomia haittavaikutuksia ympäristöön. Vaadittujen riskinarviointien suorittamisessa käytettävät menetelmät esitetään eri ympäristön osa-alueita ja lajeja koskevissa ohjeasiakirjoissa.
2. Tarhamehiläisten riskinarvioinnin nykytilanne perustuu vuonna 2002 laadittuun asiakirjaan myrkyllisyydestä maaperälle¹(Guidance Document on Terrestrial Ecotoxicology of 2002), sillä jäsenvaltiot eivät ole useita vuosia jatkuneista pyrkimyksistä huolimatta hyväksyneet pysyvässä kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomiteassa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) mehiläisiä koskevaa ohjeasiakirjaa vuodelta 2013.
3. Maaliskuussa 2019 komissio valtuutti EFSA:n tarkistamaan vuoden 2013 mehiläisiä koskevaa ohjeasiakirjaa vuoden 2013 jälkeen saadun uuden tieteellisen tiedon perusteella.
4. Tämän uudelleentarkastelun loppuun saattamiseksi on ratkaisevan tärkeää asettaa mehiläisille ns. erityinen suojelutavoite (Specific Protection Goal, SPG). Jäsenvaltioiden riskinarvioinnista ja -hallinnasta vastaavat tahot keskustelivat kuluneen vuoden aikana tämän tavoitteen asettamisesta **EFSA:n laatiman asiakirjan² pohjalta, jossa kuvataan neljä mahdollista toimintatapaa tarhamehiläisten suojelutavoitteen asettamiseen.**
5. Suurin osa jäsenvaltioista kannatti toimintatapaa, jossa otetaan huomioon tarhamehiläisyhdyskuntien koon luonnollinen vaihtelu (josta käytetään myös nimitystä "tarhamehiläisyhdyskuntien koon tavanomainen vaihteluväli").

¹ https://ec.europa.eu/food/system/files/2016-10/pesticides_ppp_app-proc_guide_ecotox_terrestrial.pdf

² <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/EFSA-Supporting-document-for-RMs-in-defining-SPGs.pdf>

6. Kansalaisjärjestöt ja eräät Euroopan parlamentin jäsenet kritisoivat valittua toimintatapaa. Tärkeimmät kritisoinnin syyt liittyvät siihen, että BEEHAVE-mallia³ (joka on 10-prosenttisesti teollisuudenalan rahoittama) käytetään yhdyskuntien koon luonnollisen vaihtelun simuloimiseksi, ja odotukseen siitä, että tarkistetussa mehiläisiä koskevassa ohjeasiakirjassa asetettaisiin vähemmän suojaava tavoite kuin EFSA:n vuoden 2013 mehiläisiä koskevassa ohjeasiakirjassa, jota ei ole hyväksytty. Kansalaisjärjestöt ja Euroopan parlamentin jäsenet kannattivat myös toisen mallin, ApisRAMin, käyttöä mehiläisyhdyskuntien kehityksen simuloimiseksi. Tämä malli on kuitenkin vasta kehitteillä.
7. EFSA julkaisi verkkosivustollaan yksityiskohtaisen yhteenvedon ApisRAM-mallin kehittämisen ja kalibroinnin aikatauluista⁴. ApisRAM-mallia ei voida käyttää yhdyskuntien kehityksen simulointiin eikä kasvinsuojeluaineiden ja muiden stressitekijöiden vaikutusten simulointiin ennen kuin aikaisintaan vuoden 2023 puolivälissä.
8. Tässä yhteydessä komissio pyysi EFSAa laatimaan kattavan tausta-asiakirjan, jossa selitetään kaikki olennaiset näkökohdat ja esitetään simulaatioiden tulokset erittäin yksityiskohtaisesti. EFSA julkisti asiakirjan⁵ 15. joulukuuta 2020 ja esitteli sen 13. tammikuuta 2021 jäsenvaltioille ja sidosryhmien edustajille (EFSA:n uudelleentarkastelua varten perustaman ryhmän jäsenet) suunnatussa yhteisessä tiedotustilaisuudessa, jotta kaikki asianomaiset osapuolet voisivat vaihtaa näkemyksiä keskenään.

Erityisten suojelutavoitteiden asettaminen

9. Kaikki jäsenvaltiot vahvistivat 23. helmikuuta 2021 pidetyssä asiaa koskevassa kokouksessa sekä pysyvän kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomitean kokouksessa maaliskuussa 2021 kannattavansa EFSA:n ehdottamaa menetelmää tarhamehiläisiä koskevan erityisen suojelutavoitteen tarkistamiseksi.

³ BEEHAVE on julkisesti saatavilla oleva malli, ja sitä koskevat tiedot ovat saatavilla osoitteessa <https://beehave-model.net/>

⁴ <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/2021-03/timeline-ApisRAM-development-final.pdf>

⁵ <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/review-guidance-document-bees-specific-protection-goals.pdf>

10. Kaikki näkökantansa ilmaisseet jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä siitä, että EFSA:n tekemät simulaatiot tarhamehiläisyhdyskuntien koon luonnollisesta vaihtelusta ovat varovaisempia kuin mitä luonnossa havaitaan. Sen vuoksi kyseiset jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä siitä, että kynnysarvon muodossa asetettu suojelutavoite, joka koskee torjunta-aineiden aiheuttamaa tarhamehiläisyhdyskuntien koon hyväksyttävää pienenemistä simuloidulla vaihteluvälillä, muodostaa riittävän suojan.
11. Tämän erityisen suojelutavoitteen numeerisen arvon osalta neljä jäsenvaltiota kannatti 23:a prosenttia (eli simuloidun luonnollisen vaihtelun koko vaihteluväliä) ja 11 jäsenvaltiota kannatti 10–12,8 prosentin suojelutavoitetta, kun taas neljä jäsenvaltiota kannatti seitsemää prosenttia (sama luku kuin EFSA:n vuoden 2013 mehiläisiä koskevassa ohjeasiakirjassa). Neljä jäsenvaltiota ei esittänyt kantaansa.
12. Useimmat jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä myös siitä, että kenttätutkimusten käytännön toteutettavuus on otettava huomioon, sillä muutoin ei ole mahdollista mitata, onko erityinen suojelutavoite saavutettu vai ei.
13. Euroopan parlamentin ENVI-valiokunnan puheenjohtaja kirjoitti 15. maaliskuuta 2021 komissiolle muistuttaakseen, että parlamentti vastusti lokakuussa 2019 komission asetusehdotusta, jonka avulla olisi voitu panna täytäntöön osa EFSA:n vuoden 2013 mehiläisiä koskevasta ohjeasiakirjasta, koska se toivoi täysimääräistä täytäntöönpanoa. Puheenjohtaja kritisoi myös BEEHAVE-mallin käyttöä EFSA:n simulaatioissa ja kannatti sen sijaan ApisRAM-mallin käyttöä (ja oli samalla huolissaan tämän mallin kehittämisen viivästyisestä). Puheenjohtaja totesi, että EFSA:n vuoden 2013 mehiläisiä koskevan ohjeasiakirjan tarkistaminen ei saisi johtaa mehiläisten suojelun heikkenemiseen, ja pyysi, että erityisestä suojelutavoitteesta keskustellaan poliittisella tasolla.

14. Portugalin maatalousministerille ja ENVI-valiokunnan puheenjohtajalle osoitetussa kirjeessä⁶ komissio ehdottaa keskustelun lähtökohdaksi **erityistä suojelutavoitetta, joka koskee yhdyskuntien koon pienenemistä 10 prosentilla**. Tämä ehdotus on hyvin kunnianhimoinen verrattuna mehiläisten riskinarviointia koskeviin ohjeisiin (vuoden 2002 asiakirja myrkyllisyydestä maaperälle, "Guidance Document on Terrestrial Ecotoxicology"), joita sovelletaan vielä nykyäänkin ja joiden avulla kenttätutkimuksissa voidaan mitata ainoastaan yli 20–25 prosentin pienenemistä yhdyskuntien koossa, ja kun otetaan huomioon, että EFSA:n simuloima luonnollinen kokonaisvaihtelu on noin 23 prosenttia.
15. Lisäksi komissio on ottanut huomioon sen, että suurin osa jäsenvaltioista ei ole hyväksynyt EFSA:n vuoden 2013 mehiläisiä koskevaa ohjeasiakirjaa, jossa yhdyskuntien koon pienenemistä koskevaksi erityiseksi suojelutavoitteeksi ehdotettiin seitsemää prosenttia, koska ne katsoivat, ettei ole teknisesti mahdollista tehdä kenttätutkimuksia, joiden avulla voitaisiin mitata, onko tavoite saavutettu vai ei. EFSA:n toimittamien tietojen perusteella koon pienenemistä 10 prosentilla on vaikeaa mitata kenttätutkimuksissa, mutta se on kuitenkin teknisesti toteutettavissa⁷.
16. Komissio ehdottaa **yhtä erityistä suojelutavoitetta koko EU:lle** eikä sääntelyvyöhykekohtaisia tavoitteita, koska EFSA:n asiakirja-aineiston tieteellinen näyttö osoittaa, että kasvinsuojeluaineita koskevassa asetuksessa määriteltyjen kolmen sääntelyvyöhykkeen välillä on vain pieniä eroja.

⁶ https://ec.europa.eu/food/system/files/2021-04/pesticides_beets_letter_mep-pt-pres_en.pdf

⁷ Ks. kohta 7.1 EFSA:n tausta-asiakirjassa, joka on saatavilla osoitteessa <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/review-guidance-document-bees-specific-protection-goals.pdf>

17. Jotta EFSA voisi jatkaa vuoden 2013 mehiläisiä koskevan ohjeasiakirjan uudelleentarkastelua ja sen täytäntöönpanoa koskevien asetusten hyväksymistä, 28.–29. kesäkuuta 2021 kokoontuvan maatalous- ja kalastusneuvoston ministereitä pyydetään osallistumaan keskusteluun seuraavien kysymysten pohjalta:

- a) Oletteko samaa mieltä siitä, että koko EU:lle olisi asetettava yksi erityinen tarhamehiläisten suojelutavoite?*
 - b) Oletteko samaa mieltä komission ehdotuksesta, jonka mukaan torjunta-aineelle altistumisesta johtuvan tarhamehiläisyhdyskuntien koon pienenemisen sallitun enimmäisrajan olisi oltava 10 prosenttia?*
-